

To: [redacted]@rivm.nl]
From: [redacted]
Sent: Thur 2/4/2021 4:16:21 PM
Subject: RE: reactie [redacted] bericht 3 februari 2021 - Onze basis is kennis
Received: Thur 2/4/2021 4:16:21 PM

Beste [redacted] dank voor je reactie; mijn eerste gedachten in reactie daar weer op zijn tweeledig: (1) interessant, want 'alles is economie' en gezondheid, duurzaamheid en veiligheid dus ook in bepaalde of belangrijke mate...en (2) Oei! We kunnen als RIVM niet van alles zijn, en aangezien 'alles is economie' moeten we met dit soort ambities heel erg oppassen.

Maar dat zijn eerste spontane zaken die bij me opkomen. Als we meer ruimte krijgen voor de kennisbasis, dan moeten we daar goed geïnformeerd invulling aan geven door waar we nu dun ijs hebben daar voor verdikking te zorgen, en nagaan welke wetenschapsgebieden we binnen moeten halen of anderszins incorporeren omdat ze voor onze taken en verantwoordelijkheden cruciaal zijn of gaan worden.

....daar kan dit idee dan wellicht ook in afgewogen worden.....

Met vriendelijke groeten,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Antonie van Leeuwenhoeklaan 9 | Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven

T [redacted]
 [redacted]@rivm.nl
<http://www.rivm.nl>

RIVM *De zorg voor morgen begint vandaag*

From: [redacted]@rivm.nl>
Sent: donderdag 4 februari 2021 08:22
To: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Subject: FW: reactie [redacted] -DG bericht 3 februari 2021 - Onze basis is kennis

MM: toegevoegd aan leestijd stukken donderdag 4-02-21

Reactie van [redacted] op [redacted] bericht.

From: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Sent: donderdag 4 februari 2021 00:28
To: [redacted]@rivm.nl>
Subject: RE: DG bericht 3 februari 2021 - Onze basis is kennis

Beste [redacted]

Jouw [redacted] zijn leuk om te lezen. Ik krijg het gevoel meegenomen te worden in wat er speelt. Wanneer ik lees over extra budget om de kennisbasis te onderhouden, dan lijkt me dat een goede zaak. Ongetwijfeld is er een beschrijving van wat de kennisbasis van het RIVM dan behelst.

Eigenlijk ben ik benieuwd naar de invloed van de Corona-pandemie op onze kennisbasis. Het gaat dan niet sec om de Corona-pandemie, maar om het feit dat de vraagstukken die het RIVM krijgt voorgezet in de afgelopen decennia in toenemende mate een internationaal karakter hebben gekregen.

Het RIVM heeft in zijn bestaan natuurlijk veel ontwikkelingen doorgemaakt en daar hoort de internationalisering van de vraagstukken bij. Echter met een groot verschil; we hebben de oplossing niet meer in eigen hand. Zonder internationale samenwerking zijn ze niet op te lossen. Dit geldt voor de Corina-pandemie, maar ook voor bijv. milieuvraagstukken.

Het verbaast mij wel eens, voor zover ik dat kan overzien, hoe weinig economische kennis hierin wordt meegenomen. En vandaar dan ook dat ik me afvraag of de kennisbasis zoals we die kennen wel met deze ontwikkeling meebeweegt.

Ik zie dat het RIVM steeds meer van curatieve oplossingen naar preventieve oplossingen beweegt. Ik denk daarbij leefstijladvies, save by design en natuurlijk van oudsher het vaccinatieprogramma. Ik vraag me af of die ontwikkeling niet stopt bij internationale vraagstukken. Gezamenlijke oplossingen zijn gecompliceerd.

Ik vraag me dus soms af of deze vraagstukken niet alleen zijn op te lossen door de geest terug in de fles te krijgen ofwel de vraagstukken weer nationaal te maken. Is het zo dat globalisering in stand blijft wanneer alle maatschappelijke kosten in beeld worden gebracht? De Corona-pandemie is natuurlijk een maatschappelijke kostenpost van extreme omvang die veel voordeel van de globalisering te niet doet. En was dit de laatste pandemie?

Dat brengt mij op een idee dat al een tijdje in mijn hoofd zit. Zou de kennisbasis van het RIVM niet moeten worden uitgebreid met 'Healthy Economics'. Dat niet te verwarren met Health Economics van [5.1.2e](#) [5.1.2e](#). Healthy Economics gaat in elk geval over de milieu- en volksgezondheidsgevolgen van ons economisch handelen, maar er zijn meer gevolgen. Een dergelijk kennisveld zou wel het een en ander betekenen voor het RIVM. Zo zou zeer nauw moeten worden samengewerkt met de planbureaus. Zij schetsen alternatieven voor bijv. de huidige globalisering (bijv. weer zelf doen wat zelf kan) en het RIVM rekent door wat de milieu- en volksgezondheidsconsequenties zijn. De planbureaus kunnen daar dan een waarde aan koppelen. Het moeten coproducties worden.

In dit beeld schuift de insteek bij de beantwoording van internationale vraagstukken van een Beta-insteek naar een economische insteek. Het RIVM is bekender met ecologie dan economie maar in de kern zijn het dezelfde systeembenaderingen. Ik ben de eerste om de beperkingen daarvan aan te geven maar het is wel iets dat we volgens mij nu niet doen. Het oprichten van de gedragsunit is wel een stap in de richting. Hun kennis toont al een spanning met de puur Beta-gerichte kennis van het RIVM. Ik denk daarbij aan de adviezen over mandkapjes.

Kortom, is de kennisbasis van het RIVM in het verlengde van de gedragsunit niet toe aan een verschuiving naar een economische gedragsunit. In (economische) gedrag ligt de oorzaak van veel problemen. Globalisering is een goed voorbeeld hiervan. Zolang we de maatschappelijke kosten buiten beschouwing laten kun je de vraag stelen of we wel optimaal bezig zijn.

Deze mail is puur voor eigen rekening geschreven. Het idee zit al een tijd in mijn hoofd maar ik heb ook niet het totaal overzicht om te zien of het zou werken.

Fijn dat je dit hebt willen lezen! Jouw mails nodigen er toe uit.

Met vriendelijke groeten,

[5.1.2e](#) [5.1.2e](#) [5.1.2e](#)

Van [5.1.2e](#) [5.1.2e](#) [@rivm.nl](mailto:5.1.2e@rivm.nl)>

Verzonden: woensdag 3 februari 2021 09:22

Aan: [5.1.2e](#) [@rivm.nl](mailto:5.1.2e@rivm.nl) <[5.1.2e](#) [@rivm.nl](mailto:5.1.2e@rivm.nl)>

Onderwerp: DG bericht 3 februari 2021 - Onze basis is kennis

Beste collega,

"Voorbereid op de vragen van nu en morgen" is een van de vier strategische thema's van onze [strategie RIVM2025](#). Omdat we niet alleen de vragen van vandaag over een gezonde bevolking en een duurzame, veilige en gezonde leefomgeving van relevante kennis en handelingsperspectief voorzien, maar ook deskundigheid ontwikkelen en opbouwen voor vragen die morgen en overmorgen relevant zijn.

Het RIVM wordt voor 95% uit opdrachten gefinancierd, voornamelijk vanuit de kerndepartementen van de rijksoverheid. Met VWS als onze grootste opdrachtgever. Daarbij wordt advies en ondersteuning gevraagd voor

actuele beleidsvragen, vooral op de relatief korte termijn. Daardoor is er te weinig ruimte om te kijken naar de vragen van morgen.

De vraag is daarom hoe we voldoende ruimte maken voor het onderhouden van het kennisfundament dat nodig is om ons werk snel, zorgvuldig, deskundig en onafhankelijk te blijven doen. Voor mogelijke toekomstige voedselveiligheidsissues, de effecten van klimaatadaptatie, advies over nieuwe medische hulpmiddelen, modelleerwerk en datascience. En voor al die andere zaken waarvoor we altijd klaar moeten staan als rijksinstituut.

In een aantal van onze opdrachten zit gelukkig wat ruimte voor kennisopbouw en ontwikkeling. En we hebben natuurlijk het [Strategisch Programma RIVM](#) (SPR), waarbinnen we zelf programmeren gericht op het borgen van onze wetenschappelijke kwaliteit en innovatie. Maar bij elkaar is dat dus nog geen 5% van ons totale opdrachtenbudget. En dat is echt te weinig. De norm voor organisaties zoals de onze is dat ongeveer 20% van ons budget bestemd moet zijn voor de opbouw en het onderhoud van ons kennisfundament. Om tijdig nieuwe ontwikkelingen te kunnen signaleren, maar daarvoor ook gericht deskundigheid, samenwerking en netwerk op te bouwen. Om klaar te zijn voor vragen van morgen.

Al vrij snel na mijn aantreden zijn we daarom het gebrek aan budget voor onze kennisbasis gaan bespreken en verkennen. Met VWS als onze eigenaar en grootste opdrachtgever, met andere departementen voor wie we veel werk doen, met collega-instituten en met (andere) mensen die ons kunnen adviseren en helpen om zo'n issue een beetje handig voor het voetlicht en richting (politieke) besluitvorming te brengen.

Onder andere door de stikstof- en coronacrisis werd het risico van onvoldoende ruimte voor onderhoud van onze kennisbasis niet alleen nog duidelijker, ook de naamsbekendheid van het RIVM maakte een enorme groei door. Dat gaf ons de ruimte voor een concreet voorstel dat we samen met onze eigenaar overal onder de aandacht brengen. Onze inzet is om dit voorstel tijdens de komende kabinetsformatie op tafel te krijgen, om letterlijk meer ruimte en budget voor ons kennisfundament te vragen. Of dat gaat lukken? Dat weet ik niet zeker, maar we doen wat we kunnen om dit voor elkaar te krijgen.

Ondertussen zitten we bijna een jaar in de crisissituatie rond het nieuwe coronavirus. Hoe bijzonder is het dat onze organisatie al die tijd in optimale staat van paraatheid heeft gefunctioneerd en dat er door al dat harde werk ondertussen zo'n 350.000 zorgmedewerkers en kwetsbare ouderen zijn gevaccineerd. Met aan het begin van de week ook nog het nieuws dat het grootste deel van onze laboratoria die coronatesten analyseert, functioneert op het [hoogste kwaliteitsniveau](#).

Extra bijzonder is het dat de drukte ons niet weerhoudt van het publiceren van wetenschappelijke publicaties over de periode voor de eerste golf besmettingen en daarna. Een mooi voorbeeld is een publicatie vanuit het team van [5.1.2e](#) [5.1.2e](#), die samen ondanks alle coronahectic een wetenschappelijk artikel publiceerden over de [dynamiek van de percepties van corona in NL](#). Die wetenschappelijke publicaties zijn en blijven vanzelfsprekend heel belangrijk. Daarmee bouwen we de kennisbasis verder op en uit. En die wetenschappelijke basis vertalen we dan weer naar advies en maatschappij.

In voorbereiding op interne, nationale en internationale evaluaties, wordt ondertussen alle informatie binnen het RIVM rond de coronacrisis zorgvuldig bewaard en gearchiveerd. Inmiddels zijn er ruim 1 miljoen bestanden en e-mails opgeslagen van een aantal sleutelfiguren in de coronacrisis die geordend, ontdebeld en gecheckt worden. En ja, ook mijn e-mails en Whatsapp-berichten zijn daarvoor gekopieerd en opgeslagen. Na een slag van juristen van VWS waarbij indien nodig ook informatie wordt weggelakt, wordt de eerste dataset over de coronacrisis naar verwachting in april openbaar en ieder kwartaal geüpdatet. De dataset is ook door het RIVM straks makkelijk doorzoekbaar en bruikbaar voor onze eigen reconstructies, andere evaluaties en WOB-verzoeken.

Met plezier wijs ik je op het [online college over de vaccinatiecampagne](#) dat we op donderdag 11 februari om 11 uur organiseren om je bij te praten over de vaccinatiestrategie, de werking van de vaccins en het vervoer en de verspreiding ervan naar de priklocaties. Je ontvangt hiervoor deze week een uitnodiging in je agenda. Een aanrader als je meer wilt weten over al het werk van onze collega's aan het vaccinatiefront.

Gisteravond hebben we in de persconferentie gehoord dat de basisscholen en kinderopvang volgende week weer opengaan. Dat is goed nieuws voor de kinderen en ik hoop ook voor de collega's die de afgelopen weken schoolwerk, begeleiden en opvangen combineerden met het RIVM-werk. Ik hoop oprecht dat het wat meer lucht geeft en realiseer me dat de nieuwe situatie mogelijk nog wel flexibiliteit van je vraagt. Omdat het ook kan gebeuren dat je kind opeens weer vijf dagen thuis in quarantaine moet. Blijf je gesteund voelen bij de keuzen die nodig zijn om hierop in te spelen. En maak vooral ook gebruik van alle ondersteuning die wordt aangeboden zoals het [Steunpunt coronazorgen](#), een digitaal informatie- en verwijscentrum rondom mentale gezondheid voor iedereen die nu wat mentale steun kan gebruiken.

Met vriendelijke groeten,

[5.1.2e](#) [5.1.2e](#)

P.S. Ondertussen hebben zo'n 750 RIVM'ers de vragenlijst voor de medewerkerspeiling ingevuld die je per mail hebt ontvangen. Wil je hem ook invullen als je dit nog niet gedaan hebt? Hoe meer respondenten, hoe nuttiger deze peiling! Het kan nog tot 10 februari aanstaande.